

Datum
2024-05-03

Ert datum
2024-05-03

Finansdepartementet

ESV dnr
A-2024-243

Er beteckning
2024-00321

Handläggare
Peter Linderoth

Remissvar på SOU 2023:96 En reform för datadelning

Ekonomistyrningsverket (ESV) svarar på remissen utifrån vårt generella myndighetsperspektiv, vårt ansvar för ekonomisk styrning och att vi ansvarar för informationssystemet Hermes.

ESV tillstyrker utredningens förslag och lämnar ytterligare inspel till den fortsatta beredningen.

Generellt om vikten av utredningens förslag

För ökad effektivitet, innovation och robusthet är det avgörande att offentliga sektorn kan dela data med varandra på ett bättre sätt än i dag. Det finns en rad orsaker till att det inte är tillräckligt bra i dag, och bristande interoperabilitet är en av de viktigaste orsakerna.

Ökad styrning av digitalisering från regering och central förvaltningsmyndighet är avgörande för att få till mer datadelning. ESV delar denna principiella ståndpunkt med utredningen.

ESV tillstyrker förslagen

ESV tillstyrker samtliga förslag.

Ytterligare inspel och kommentarer till enskilda förslag

Förslagets utformning ger Digg stora möjligheter att påverka enskilda myndigheter på ett tvingande och detaljerat sätt. Det är rätt väg att gå för att vi ska bli interoperabla. Det finns en betydande risk med förslaget och om den inte hanteras så uppstår inte de positiva effekterna.

Alla offentliga organisationer behöver anpassa sig och ett antal av dem har sedan tidigare gjort lösningar som fungerar för dem eller inom den egna sektorn. Risken är att organisationer som redan valt väg inte vill anpassa sig till den centraliserade lösningen och gör de inte det så uppkommer inte de gemensamma vinsterna för det offentliga. Det finns en risk för det motsatta också, dvs. att det krävs så storas förändringar att kostnaderna blir för höga och att tidsplanen inte håller. Sammantaget bedömer ESV att den första risken är större, dvs. att Digg väljer att inte använda sin tvingande styrning i tillräckligt stor omfattning och med för många undantag. Lösningen är en väldigt tydlig politisk styrning med

framförhållning så att Digg i god tid kan aviserar vad som gäller och när anpassning ska ha skett för alla offentliga organisationer.

Aktörer måste lita på varandra så att informationen hanteras på samma sätt och med samma säkerhet hos alla. När datadelningen ökar och den delas till aktörer som ännu inte har förmåga att bedöma nivå av skydd eller hantera tillräckligt höga skyddsnivåer så kommer andra aktörer inte vilja dela sin data. På samma sätt som att utredningen föreslår att Digg ska få påverka enskilda myndigheter på ett tvingande och detaljerat sätt så behöver MSB få samma mandat att styra aktörernas användning av koordinerade skyddsnivåer.

Ytterligare en risk är att tidsplanen och förflyttningen kan bli för stor och snabb för främst mindre myndigheter som har låg digital förmåga. Förutom att lösningen även för dessa är tydlighet om krav och tidplan så skulle genomförande av utredningsförslaget om Statlig it-drift (SOU 2021:97) hjälpa dessa myndigheter att bli interoperabla.

Utredningen identifierar Estland som ett lyckat exempel genom deras interoperabilitetssystem X-Road. Utredningen avfärdar möjligheten att Sverige skulle kunna välja samma väg eftersom Estland valde vägen tidigt och de bedömer att Sverige inte skulle klara av det allt för stora omtaget för offentlig sektor. Det kan vara så, men eftersom Finland enligt utredningen har valt Estlands väg och dessutom anslutit sig till X-Road behövs tydligare argument varför detta inte skulle vara möjligt för Sverige.

I detta ärende har Generaldirektör Clas Olsson beslutat. Avdelningschef Peter Linderoth har varit föredragande.

Datum: 2024-05-03

.....
Beslutande
Clas Olsson
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Peter Linderoth
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.